

Het Groene Blad

CONTACTBLAD IVN Veenendaal-Rhenen

De Grift
Slootjesdag
Water in overvloed

BELEEF DE NATUUR!

Contactpersonen werkgroepen

excursies

Jannie v.d. Linden
0318 – 522583
excursies@ivn
veenendaal-rhenen.nl

mediatheek

Suze Hörchner
0318 – 513613
mediatheek@ivn
veenendaal-rhenen.nl

natuurpaden

Jacque Buysse
0318 – 550165
natuurpaden@ivn
veenendaal-rhenen.nl

vogelwerkgroep

Lidia den Oudendammer
0318 - 515542
lidia.den.oudendammer@
gmail.com

werkgroep scholen V'daal

Jannie v.d. Linden
0318 – 522583
scholenwg@ivn
veenendaal-rhenen.nl

werkgroep scholen Rhenen

Bert Berg
0318 - 472145 of 06-33106173
bberg@hetnet.nl

werkgroep planten

Ina Kok
0318-620845
inakokklosse@hotmail.com

weidevogelbescherming

Roelof de Jong
0317 – 614941
rtdejong@planet.nl

groene blad & internet site

Peter van Krugten
0318 – 510041
pjvankrugten@hetnet.nl

"de Groenlingen"

John Ikkink
0318 – 506521
john.ikkink@ivn
veenendaal-rhenen.nl

themamiddagen

Nanda Hendriksen
0318 – 514759
nandahendriksen@gmail.com

NatuurWerkt!

Bert Berg
0318 - 472145 of
06 - 33106173
bberg@hetnet.nl

bomen en openbaar groen

Gerrit van Leeuwen
0318 – 524917
leeuwen115@zonnet.nl

"de Zwammen"

Martijn Stip
0317 – 619935
stip.reijnierse-t@telfort.nl

natuurtuin Diddersgoed

vacant

tuin "Groenhof"

Saskia H.M. Koolen
0318 – 795452
hmkoolen@online.nl

werkgroep PR

Peter van Krugten
0318 – 510041
pr@ivnveenendaal-rhenen.nl

De Groenhof

De Groenhof is het verenigingsgebouw van het IVN Veenendaal-Rhenen. Hier is ook onze mediatheek gevestigd. Locatie: Karel Fabritiusstraat 3, 3904 TG Veenendaal. Email: groenhof@ivnveenendaal-rhenen.nl. Telefoon: 0318 – 589555. Bij geen gehoor: Suze Hörchner, 0318 – 513613.

Openingstijden mediatheek: woensdag 14.00 – 16.00 uur. Tijdens schoolvakanties in juli en augustus gesloten. Email: mediatheek@ivnveenendaal-rhenen.nl.

Hado Groen Techniek
Bos Tuin en Parkmachines
Munnikenweg 155 Veenendaal / Renswoude
www.hadogroentechniek.nl
0318 – 517879 of 511006
Merkdealer van

**HUIBERS
ELECTRA B.V.**
Sinds 1948

Elektrotechniek & Elektrovakzaam

Laan der techniek 3
www.huibersselectra.nl

Veenendaal
Tel.: 0318 – 513245

Het Groene Blad

Van binnen uit

Beste IVN-ers,

Voor jullie ligt het themanummer van het Groene Blad. Voor de derde maal in het door velen als zeer prettig ervaren glossy formaat, prachtig uitgevoerd en fijn om in te bladeren en te lezen. En dit themanummer over water zal u zeker niet minder aanspreken. Als dit nummer verschijnt is de zomervakantie voorbij en zijn velen weer begonnen met hun normale dagelijkse bezigheden. En hebben velen het enkele maanden rustig aan gedaan. Hoewel, de nieuwe werkgroep Natuur Werkt gaat de hele zomer onverdroten door met haar werkzaamheden. Een juweeltje dat we moeten koesteren en met enthousiasme ondersteunen. Echte zomerrust is er niet voor iedereen bij.

Het meerjarenbeleidsplan (MJB) voor de komende jaren heeft na een brainstormbijeenkomst en een evaluatie in het coördinatoroverleg opgeleverd dat de volgende onderwerpen de komende jaren, door de werkgroepen heen, invulling moeten krijgen: moestuinen in de stad, betrekken van scouting bij jeugdactiviteiten van IVN, gebruik van sociale media en duurzaamheid. En daarvoor is jullie hulp en medewerking nodig. De uitnodiging daarvoor hebben jullie misschien al in de Nieuwsbrief Special gelezen. Met dank aan onze secretaris die de uitnodiging in een zeer aantrekkelijke vorm heeft gegoten. Hopelijk hebt u de uitnodiging gezien en vindt u het een goed idee mee te willen denken en doen. Vele handen immers maken licht werk. Doe mee! Natuurlijk gaan alle andere activiteiten gewoon door. Maar het leggen van een aantal accenten in nieuw beleid, afgestemd op landelijke thema's, is voor een MJB essentieel.

Ik hoop dat ieder van een fijne vakantie heeft kunnen genieten. En fris en opgewekt zijn of haar bijdragen aan de werkzaamheden van IVN weer wil oppakken. Graag zet ik de kennismaking met de werkgroepen en de leden van IVN de komende maanden voort. En hoop jullie ergens tijdens een vergadering of excursie of bij een van de vele dingen die jullie doen te ontmoeten. En nogmaals, veel leesplezier.

Nico Bosman

Thema 2014

3	Van binnen uit
5	Bisschop Davidsgrift
10	Hoe maak ik een regenstok
12	Bouw je eigen insectenhotel
13	Water in overvloed
15	Viscursus
17	Vlonderpad
18	Slootjesdag

COLOFON

Het Groene Blad, het contactblad voor leden en donateurs van IVN Veenendaal-Rhenen verschijnt 4 à 5 maal per jaar. De sluitingsdatum voor het herfstnummer is 22 september 2014.

REDACTIE:

Peter Beaart

redactie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Foto voorpagina: Tineke Wouda

BESTUUR

VOORZITTER:

Nico Bosman

voorzitter@ivnveenendaal-rhenen.nl

SECRETARIS:

Huub de kock

secretaris@ivnveenendaal-rhenen.nl

PENNINGMEESTER:

Jan van 't Veer

penningmeester@ivnveenendaal-rhenen.nl

installatiebedrijf
Bouman

- Waarborg installateur voor gas- en watertechnische installaties
- Dakbedekkingen
- Aanleg, onderhoud cv-installaties en gastoestellen
- Rioleringen
- Lood- en zinkwerken
- Installeren van sanitair
- Ventilatie & aircosystemen

Postbus 307, 3900 AH Veenendaal
Bezoekadres: Generatorstraat 9, 3903 LH Veenendaal
Telefoon (0318) 51 00 01, Fax (0318) 54 38 57
info@boumaninstallatie.nl
www.boumaninstallatie.nl

Lid van
UNETO-VNI

FIETSWERELD
DIRK METHORST
VEENENDAAL

Gezond verstand

Fietsen. De conditie voor een lekker leven.

Boslaan 87, tel. 0318-507849 / Postrimmoniumlaan 25, 0318-512752 / Veenlag 15, 0318-525660
www.fietswerelddirkmethorst.nl

O

MEENT & BOUMAN | kunst met bloemen business & at home

davidsplein 11 3905 az veenendaal
0318-510106 info@meent-bouman.nl
www.meent-bouman.nl

Pilav

Pilav met paddenstoelen, perzik en rozijnen

Ingrediënten:

1 eetlepel olijfolie, 1 ui (gesnipperd), 1 teentje knoflook (gesnipperd), 1 groene paprika (zaadlijst verwijderd en in blokjes gesneden), 200 gram paddenstoelen naar keuze en in stukjes gesneden, 1 klein blikje tomatenpuree, 1 blik perziken (grof gesneden, sap bewaren), 100 gram rozijnen, 400 gram zilvervlies rijst.

Bereiding:

1. Verwarm de olie in een pan en fruit hierin de ui en de knoflook
2. Meng de tomatenpuree erdoor en bak al omscheppend kort mee om te ontzuren
3. Voeg de perzikstukjes, een scheutje van het sap en de rozijnen toe en laat dit 10 minuten sudderen. Proef op zout en peper en verdun eventueel nog met een beetje sap
4. Kook intussen de rijst zoals op de verpakking staat aangegeven. De rijst kan ook van tevoren gekookt worden en gegaard in een hooikistje of in bed. Serveer de rijst met de perziksaus.
5. Lekker met een frisse salade, of wat sperzieboontjes.

Cokkie Gadella

DISSEL B.V.
Groothandel in Sanitair & Installatiematerialen

H. HARDEMAN B.V. Webshop

AL UW BOUW- EN IJZERMATERIALEN EENVOUDIG DIGITAAL BESTELLEN WANNEER HET U UITKOMT.

Erf en Toeg

- Beton
- Landstroken
- (Verzinkt) draadstroken
- Hardhouten kamuchelmen
- Hardhouten hangalen

Dak en Gevel

- Diverse dakprofielen
- Dakpennen (aloude en nieuwe)
- Hardhouten pannen
- Sandwichpanelen
- Dakgootsystemen
- Randaalstroken
- Stalen rookpijpen
- Lichtkasten en lichtplaten
- Gooten

Verbouw en Nieuwbouw

- Bouwplaten / Dwalen / Dakplaten
- Zwaluwbekleding
- Stalen trapstapen
- Kantoorpanelen
- Bouwplaten
- Hout- en glasramen
- Schuifdeuren

Staalproducten (2 tot 3 m en 6 m)

- Stalen
- Stalenbalken
- Stalenplaten
- H. I. I. L. en T-profielen
- Plaatstaal
- Speciale buisverbindingen

• Deskundige adviseurs direct aan de lijn
• Levering veelal binnen 24 uur
• Geen bezorgkosten boven € 200,00 (excl. BTW)
• Levering met zelfrijdende vrachtwagens

www.hardeman.nl/webshop

GROOTHANDELSRUJZEN
10.000 ARTIKELN OP VOORRAAD

H. Hardeman B.V.
Postbus 378
3900 AZ Veenendaal

Generaalstraat 27a
Industriegebied 'Nijverkamp'
Veenendaal

Tel.: (0318) 52 17 00
Fax: (0318) 52 04 18
www.hardeman.nl

VAN BAAREN
DIERVOEDERS

Heeft alles voor uw huisdieren!

Cuneraweg 385 Rhenen Tel. 0318 - 52 17 90

Bisschop Davidsgrift of Valleikanaal

Langs de Grift

Een mooie zomerdag eind juni. Lekker op de fiets gestapt en een stuk gefietst door het Binnenveld en langs de Grift. De wind ruist door het riet, en de kleine karekiet zingt er onafgebroken vrolijk op los. Tijd om eens rustig een bankje te zoeken. Genieten en overdenken hoe dit mooie stukje tussen Veenendaal en Rhenen, maar ook door de Gelderse Vallei in de richting van Amersfoort, is ontstaan.

Bij de stuw en vistrap Veenkampen is het lekker zitten. Wel drukker dan elders, maar naast de al genoemde geluiden is ook het stromen van het water een rustgevend geluid. Familie meerkoet (pa, ma en 2 jonkies met nog een rode snavel) zwemt voorbij, de volwassenen zo nu en dan een schelle harde schreeuw om de kleintjes te roepen of te waarschuwen, beekjuffers vliegen dansend blauw boven het water en rusten op de begroeiing langs de vistrap. Wat kun je meer wensen op deze mooie zomerdag.

Tijd om na te denken

Het was in de 15de eeuw dat Bisschop David van Bourgondië, de bisschop van Utrecht, bastaardzoon van Filips de Goede, de grift liet graven om het veen in deze omgeving te ontginnen. Dat kon immers grote rijkdom opleveren, behoefte aan turf als brandstof was groot. En zo ontstond tussen 1473 en 1481 de naar hem genoemde Bisschop Davidsgrift, die een verbinding vormde met de Rijn en een snelle afvoer van de gewonnen turf mogelijk moest maken. Het heeft Bisschop David weinig opgeleverd door de voortdurende strijd tussen de Geldersen en de Utrechters (Stichtsen).

De Grift hersteld

In 1546 wordt de verwaarloosde Grift in opdracht van Karel V hersteld en wordt weer met de turfwinning begonnen. Deze ontginning deed het land fors dalen, waardoor een natuurlijke veenbarrière tussen het Gelderse en het Stichtse (de gebieden van de Hertog van Gelre en van het bisdom Utrecht) verdween en er weer overstromingen waren van het gebied van Utrecht bij een doorbraak van de Grebbedijk.

Maatregelen

In de zeventiende eeuw werd in de grift bij de Rode Haan (een verwijzing naar de herberg Den Roode Haan die daar heeft gelegen) een dam aangelegd na een aantal overstromingen in de vallei. In deze periode is ook de slaperdijk aangelegd, bedoeld om Utrecht te beschermen tegen de regelmatige overstromingen. Als je bedenkt dat er ongeveer 6 meter hoogteverschil is tussen de waterstand in de Rijn en in het IJsselmeer (toen nog Zuiderzee) begrijp je dat de hele vallei bij fors hoog water in de Rijn (mede door ontbossing in Duitsland veroorzaakt) onder water liep. Vanaf begin 18de eeuw werd de Grift verbonden met naar het noorden afwaterende stromen en sindsdien is er geen afwatering meer naar de Rijn maar naar de Eem bij Amersfoort, en vandaar naar het IJsselmeer.

Verdedigingslinie

Het hele stroomgebied van dat afwateringskanaal werd in de 18de eeuw ook aangepast als verdedigingslinie. De slaperdijk bleek een kwetsbare dijk en kon makkelijk worden doorgestoken. Er werden allerlei vestingwerken in aangelegd en de vallei kon als verdediging tegen invallende legers onder water worden gezet. Dat dat niet altijd succes had werd duidelijk toen de inundatie mislukte wegens gebrek aan water of doordat in de winter het water bevroor en het leger (in dit geval de Fransen eind 18de eeuw) over het ijs zijn tocht kon voortzetten. De kazemat "De Batterijen" is ook in deze periode aangelegd, net als andere kazematten (en bunkers uit de tweede wereldoorlog) waar nog resten van zijn overgebleven langs het huidige valleikanaal. De waterlinie raakte daarna in verval en werd opgeheven, om in 1936 weer in gebruik te worden genomen door de dreiging van de Duitsers.

Natuurvriendelijk

In deze periode werd de grift omgeleid en het valleikanaal om Veenendaal aangelegd, deels als een werkverschaffingsproject, deels voor een verbeterde waterhuishouding (naar de normen van toen). De oevers zijn strak en vaak natuuronvriendelijk, zeker voor het leven op en rond het kanaal. Rond 2005 was door achterstallig onderhoud het nodig om het kanaal grondig aan te pakken. Waterschap Vallei en Eem heeft tussen Wageningen en Amersfoort bij de onderhoudswerkzaamheden op veel plaatsen de strakke oevers door natuurvriendelijke oevers vervangen. Zo kunnen amfibieën makkelijk van het water het land op, kunnen (kleine) zoogdieren als hazen en reeën makkelijker de grift oversteken en hebben een grotere verscheidenheid aan oeverplanten de mogelijkheid gekregen om zich langs en in het kanaal te vestigen. En zijn er door de ondiepe delen meer paaiplassen voor vissen ontstaan. En de aanleg van vistrappen maakt het vis mogelijk te migreren, wat bij stuwen voorheen niet kon.

Recreatie

Ook het recreëren langs en op het kanaal heeft een geweldige zet voorwaarts gekregen. Je kunt nu vanaf Rhenen tot aan Leusden langs het kanaal fietsen, met een (kleine) onderbreking tussen Veenendaal en Scherpenzeel. Overal zijn bankjes geplaatst, en mocht je graag willen recreëren op het water, dan vind je op verscheidene plaatsen verhuurders van kano's en zijn op vele plaatsen kanosteigers aangelegd en overdraagplaatsen bij stuwen gemaakt. Deze steigers zie je op deze heerlijke dag voornamelijk door sportvissers in beslag genomen. Wat je daar ook van vindt, het geeft wel aan dat het met de visstand goed gaat. En aan alles kan je zien dat het water ook van goede kwaliteit is.

Ecologische verbinding

Niet alleen recreatie, maar ook als ecologische verbindingszone heeft het kanaal er een belangrijke functie bij gekregen. Migratie van kleine dieren langs het water wordt vaak moeilijk door de vele bruggen met gladde betonnen wanden. Onder bruggen zijn looprichels aangebracht voor amfibieën en klein wild. En natuurlijk de al genoemde vistrappen. Zo kunnen de dieren veilig naar verschillende gebieden migreren. Verbreding op sommige plaatsen door het maken van onder meer poelen geeft vele amfibieën de ruimte. Het is echt een mooie meanderende stroom.

Pak de fiets of je wandelschoenen, geniet van de rust, de natuur, en zeker ook van de vogels, waaronder weidevogels als kievit, grutto en scholekster die je zeker zult tegenkomen. Ik heb deze dag veel gezien. Ik had het geluk een paartje torenvalken te treffen. Al miste ik het ijsvogeltje, dat zich zeker in dit gebied thuis voelt. Het was een mooie zomerdag. Ik kan het iedereen aanraden.

Nico Bosman

Foto Nico Bosman

Foto Nico Bosman

*Rabo Mobiel-
bankieren.*

*Gemakkelijk,
handig en
overal.*

Snel en eenvoudig bankzaken regelen met uw tablet of mobiel.

Thuis of onderweg, er zijn momenten dat u even uw saldo wilt checken, bij- en afschrijvingen wilt bekijken of geld wilt overboeken. Met de Rabo Bankieren app op uw tablet of mobiel kunt u dit snel en overal doen.

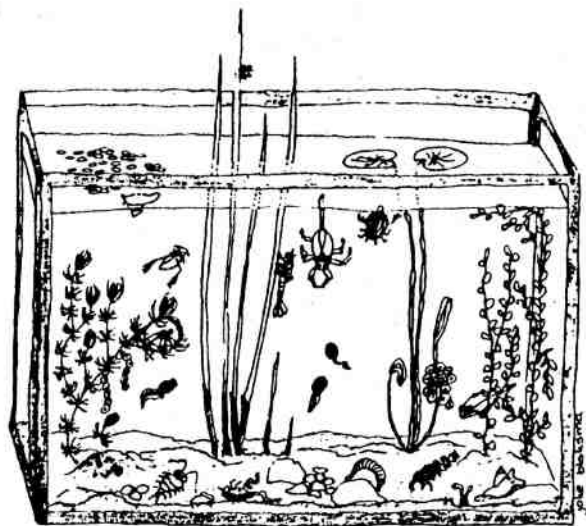
Meer weten? Ga naar rabobank.nl/mobielbankieren

Samen sterker

Rabobank

Een buitenaquarium

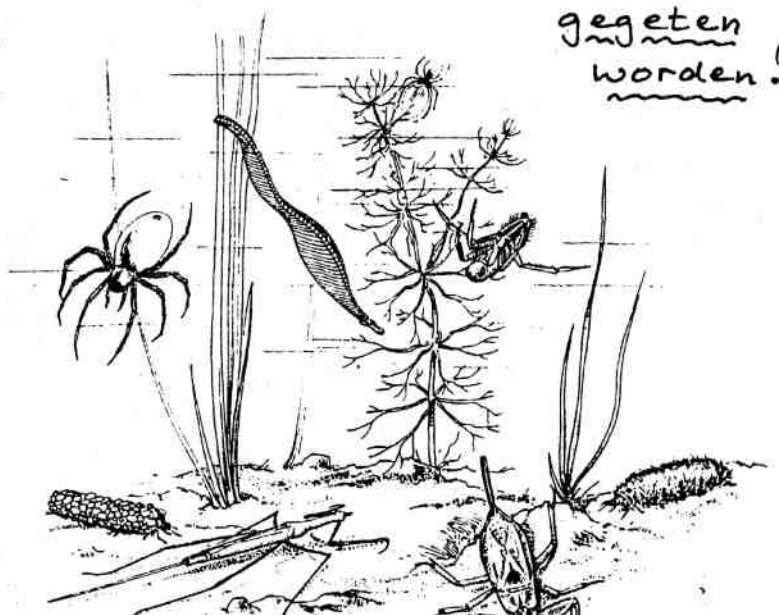

1. Neem een grote glazen bak
2. Doe er een laagje mooi zand in.
(Zand spoel je schoon in een emmer. Laat het zand bezinken en giet het water er af. Spoel het tot het schoon is.)
3. Vul de bak met helder slootwater (in kraanwater zit geen leven).
4. Doe er waterplanten in. Ook een plant die boven het water uitkomt en als het even kan ook eentje met drijvend blad.
5. Vang waterdierpjes : vlooien, waterpissebedden, larven van libellen en waterkevers, mijten, kokerjuffers, bootsmannetjes, slakken, schorpioenen, kikkervisjes, bloedzuigers, waterspinnen enz.
6. Zet de bak op een mooi plaatsje. Niet in de felle zon.

Je zult merken dat ze achter elkaar aanzitten, maar zo is het in de sloot ook. Het is eten of

Ben je erop uitgekeken
breng dan alles terug naar de sloot.

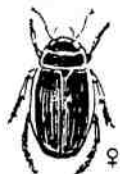
kikkervisjes moet je altijd terugbrengen naar de plek waar je ze gevonden hebt, want daar gaan ze later hun eieren afzetten

gegeten
worden!

geelger. watertor 26 mm

geelgerande watertor 26 mm

larve geelger. watertor 26 mm

Deze diertjes zijn
verschrikkelijke ro-
vers evenals de
Libellelarf

dit diertje kun
je wel in je bak.
je doen ↓

Eigenlijk zou je eerst wat meer over
de waterdientjes moeten weten. Bij
ons in het kraaijenest kun je er naar
vragen.

Vroeger had ik eens 20 salamanders
in een zinken teil gedaan. Ik had
eilandjes gemaakt en waterplanten
in het water gepoot. Wat was ik trots!
's Avonds zette ik de teil in de schuur.

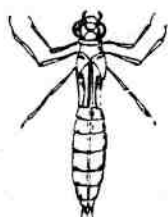
Toen mijn vader die avond zijn fiets binnen wilde
zetten, glee hij uit. Drie salamanders onder
zijn ene schoen! En met zijn andere stapte
hij in de teil, maar daar zat niets meer in.
Erg hè!

waternio 6 mm

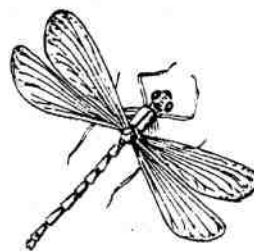

larve v.d. haft 7 mm

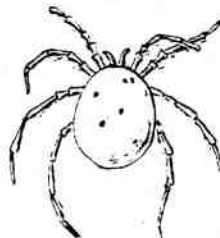
larve v.d. libelle 27 mm

Een libelle heeft
een flinke bek. Hij
spuit via z'n kaken
gif in zijn slacht-
offer en slurpt hem
dan leeg. Lekker!

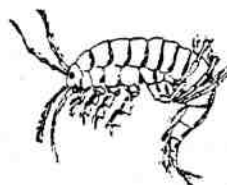
libelle (waterjuffer)

Sommige kevers en torren
kunnen vliegen. Dus als
ze het niet meer leuk vin-
den in je bakje vliegen
ze weg (bv geelgerande
watertor en het bootsma-
netje)

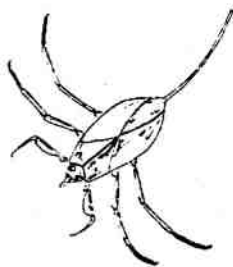

watermijt 5 mm

Grootje
van
katruintje
klaver

viokreeft 20 mm

waterschorpioen 20 mm

— Die lange staart
is een adem-
halingsbuis.
Hij haalt dus
adem met z'n
achterste.

kokerjuffer-larve 50 mm

1994
Scholenwerk-
groep IVN
Veenen-
daal

Hoe maak ik een regenstok

Jeugd pagina. (Ook voor oma's en opa's, papa's en mama's)

Regen

Wat is een themanummer over water zonder regen. Zeg nou zelf, al het water begint toch bij regen en stroomt via sloten, rivieren en kanalen naar zee? Of is het andersom, begint het bij de zee en valt het verdampte water als regen weer neer? Juist ja, allebei, zo hebben we de waterkringloop. Heerlijk, zo'n lekkere regenbui in de zomer, druppels op je hoofd, lekker springen en rennen door de plassen en wat ruikt het daarna heerlijk. En dan dat geluid: tikkende regen op je tent of zolderraam, of het geluid van een hoosbui die belletjes maakt in de plassen. Ik vind het prachtig.

Regenstok

Omdat het (gelukkig) niet altijd regent kunnen we het geluid van de regenbui nabootsen met een rainstick. (de Aborigines in Australië maken ze van cactussen). Je kunt een Hollandse regenstok maken van de Grote Berenklauw. Op de foto's kun je zien hoe je dat doet.

In de zomer heb je vast wel eens van die hele grote witte bloemen gezien, ze staan ook vaak naast de waterkant. Pas op! Roept iedereen dan, want deze plant heeft hele gemene haren. Als je die aanraakt kun je lelijke brandwonden krijgen die slecht genezen. Dus... zomers uit de buurt blijven!!!

Zoek een dikke stengel

In het najaar en de winter, als de plant uitgebloeid is, en de plant geen sap meer heeft, kun je de plant wel aanraken. Ze hebben dan van die prachtige decoratieve schermen. Nu is het de tijd om een lange dikke stengel van wel anderhalve meter lang te zoeken. Je hebt een zaag nodig om hem mee te kunnen nemen. Zoek een mooie stengel uit, liefst recht en met een meter tussen twee knopen en 5 tot 10 cm. dik.

Wat heb je verder nodig:

Houten cocktailprikkers met aan beide zijden een punt, een hamertje, rijst of iets dergelijks om de pijp mee te vullen en iets om de pijp mee af te sluiten. Dat kunnen dennen-appels zijn, kurken, kaarsvet om helemaal dicht te maken, vraag dat maar aan iemand die je daar mee kan helpen.

Hoe begin je?

Kijk eerst of de pijp wel helemaal hol is van binnen; zie je licht als je door het ene uiteinde kijkt? Vraag anders hulp om de pijp door te steken bij het tussenschot. Als de pijp aan een kant dicht is, maar verder wel helemaal hol, is dat ook prima.

Breek de cocktailprikker doormidden en sla hem met de punt in de buitenkant van de stengel. Zo sla je bij elk ribbeltje helemaal rondom cocktailprikkers. Doe dit spiraalsgewijs, zodat als je in de steel kijkt overal cocktailprikkers ziet steken. Zorg dat aan de buitenkant de prikkers er helemaal ingeslagen zijn. Maak nu één uiteinde dicht. Giet flink wat rijstekorrels in de pijp en maak de andere kant dicht. Keer je pijp nu rustig om en je hoort de regen ruisen. Je kunt je rainstick nog beschilderen en helemaal afmaken met een blanke lak bijvoorbeeld.

Watervogels

Oh ja, ik zou het eigenlijk over watervogels hebben, maar als je daar meer over wilt weten, kun je beter een keertje met ons mee gaan. Dan kunnen we je met kijkers en telescoop heel goed laten zien welke mooie eenden en ganzen er hier allemaal in de buurt zitten. In de mediatheek in de Groenhof kun je mooie vogelboeken lenen, zodat je ook de namen kunt leren. Houd de nieuwsbrief en website in de gaten, daar vertellen we wanneer we weer met de vogelwerkgroep (vwg) op pad gaan.

Lidia den Oudendammer

Gebruik de berenklauw voor het maken van een regenstok

“ Let op. De berenklauw is giftig. De brandharen kunnen grote blaren veroorzaken! Gebruik alleen de uitgedroogde stengels en geen verse plant met de nog werkzame brandharen. ”

Bouw je eigen insectenhotel

Wens

Al heel lang wilde ik aan de zonnige zijkant van mijn huis een groot insectenhotel hebben. De plaats is heel geschikt, ligt in de volle zon, aan de zuidkant en in de luwte van het huis. Verder is er voldoende plek om een strook met wilde planten in te zaaien. Wat me tot voor kort tegenhield waren de kosten. De prijzen van kant en klare insectenhôtels zijn extreem hoog, dus zelf maken was voor mij de enige optie en dat heb ik dus gedaan.

Benodigheden

Hier volgt een korte beschrijving en een paar tips waar je het materiaal vandaan kunt halen. Zie het maar als een soort recept, waar je de volgende ingrediënten voor nodig hebt:

- 2 ouderwetse houten aardappelkistjes. Misschien heb je die zelf nog ergens staan of anders zijn ze verkrijgbaar bij de fa. van Binsbergen, een kweker in Kesteren. Kosten 2 euro per stuk. Even op elkaar timmeren en zo nodig beitsen.
- Een paar paaltjes of een oud tafeltje om ze op te zetten. Maak op de bovenkant wel een aflopend dakje.
- Een heidemat om er een geheel van te maken. Kosten 17 euro, (niet perse nodig).
- Holle bamboe in stukjes gezaagd, ijzerdraadje erom heen en in een leeg blikje gedaan. Bamboe is te koop bij tuincentra, maar kijk dan wel of de bamboe hol is. Ik heb van een kweker een stel oude holle staken gekregen en daar hoefde ik niets voor te betalen.
- Ouderwetse stenen bloempotjes gevuld met riet of als potscherf gebruikt. Stenen bloempotjes zijn tegenwoordig moeilijk verkrijgbaar, maar de fa Welkoop aan de Wageningse laan heeft ze nog wel en verkoopt ze voor de halve prijs (0,50 of 0,25 cent per stuk). Ik heb de meeste bij vrienden en kennissen op de kop getikt.
- Een paar stevige schijven eiken- of beukenhout, 6/7 cm dik in vieren gezaagd met gaatjes van 3 tot 5 mm. Niet helemaal doorboren, de achterkant moet nl. dicht blijven. Zorg dat de gaatjes goed glad van binnen zijn om beschadiging van de vleugeltjes van de insecten te voorkomen.
- Stro. Ik heb de kistjes voor de helft gevuld met stro om de diepte op te vullen.
- Bosjes wilgenhout en nog een hele boel los spul, zoals steentjes boomschors en dennenappels waar ik het hotel mee heb opgevuld.

Educatief

Ik ben ontzettend blij met mijn hotel en best wel een beetje trots ook. De kosten bedroegen niet meer dan 40 euro. En behalve dat het voor de insecten een prima plekje is om hun eitjes af te zetten is het voor de buurt ook een heel educatief project. Ik heb inmiddels al aardig wat kijkers gehad. Ik woon op het Doddegras 7, dus als je eens wilt komen kijken dan ben je van harte welkom.

Cokkie Gadella

Water in overvloed

Waarschuwing

Terwijl de tuin snakt naar regen lees ik in de krant een waarschuwing van het KNMI. De komende jaren moeten we als gevolg van de klimaatverandering rekening houden met steeds extremere weersomstandigheden. Ook in Nederland. Dat betekent dat zeer droge perioden afgewisseld worden door perioden met zeer hevige regenbuien. De kans dat we natte voeten oplopen wordt steeds groter. Water in overvloed...

Klimaatopwarming

Hoewel er via de media nog steeds dissidente geluiden doordringen over de oorzaak van de klimaatopwarming is er onder de klimaatwetenschappers wereldwijd vrijwel volledige eenstemmigheid over de belangrijkste oorzaak van de opwarming. Het is de mens die door zijn manier van leven teveel broeikasgassen als CO₂ produceert! Het blijft dus belangrijk om ons gedrag hieraan aan te passen. Omdat het proces van klimaatopwarming al op gang gekomen is, kunnen we de opwarming en daarmee de klimaatveranderingen echter niet meer helemaal voorkomen, maar nog wel beperken.

Meer regens

Ook in Nederland krijgen we dus steeds vaker met moessonregens te maken. De waterschappen zullen steeds meer maatregelen moeten treffen om te voorkomen dat in natte perioden niet alleen de akkers en weiden droog blijven, maar dat we ook zelf droge voeten houden. De riolering - ook in Veenendaal - kan nu al een grote watertoevloed in korte tijd nauwelijks verwerken. Daardoor wordt bij heftige regenbuien rioolwater via een overloopsysteem op het oppervlaktewater geloosd. Dat verklaart de stank die we soms na veel regenval ruiken: rioollucht. Bij nog heviger regenval in zeer korte tijd loopt het rioolwater zelfs via de afvoerputjes in de straten over of - nog minder fris - borrelt het soms via de gootsteenafvoer omhoog.

Afvoer

Het blijkt dat dit vooral een probleem is in de stad waar een groot deel van het grondoppervlak is bebouwd en bestraat. Regenwater kan niet gespreid over de bodem wegzakken, maar loopt via de regenpijpen en over de bestrating massaal in het riool. In veel nieuwbouwwijken wordt tegenwoordig een gescheiden riolsysteem aangelegd. Rioolwater en regenwater worden gescheiden afgevoerd. Dit voorkomt in elk geval de smerige door rioolwater stinkende sloten, maar het regenwater draagt nog wel steeds bij aan een extra hoge waterstand van het oppervlaktewater. Met kans op natte voeten...

Oplossingen

Gelukkig kunnen we er zelf ook wat aan doen om dit te voorkomen. Door onze tuin zo min mogelijk te bestraten kan het regenwater gelijkmatig in de bodem worden opgenomen. Zeker in Veenendaal is van veel tuinen de grond eerder te droog dan te nat. Zo is sproeien met kostbaar drinkwater minder nodig. Ook scheelt het om het regenwater op te vangen in een regenton. Je kunt als je een vijver hebt de regenpijp zelfs helemaal los koppelen van het riool en het regenwater in de vijver opvangen. Volgens vijverboekjes heeft dit nadelen omdat zinksporen en vuile stoffen uit de lucht zo het vijverwater verontreinigen. In mijn eigen vijver heb ik na vele jaren praktijk hier echter nooit enig nadeel van gemerkt. Na een flinke regenbui is mijn vijver, waarvan het water altijd wat verdampt, weer mooi op peil. En als de vijver overloopt is dat alleen maar prettig voor mijn van nature erg droge tuin. Bij zeer droge tuingrond kan je de regenpijp ook rechtsreeks op de tuinlaten lozen. Zo kunnen we eraan bij dragen dat we ook in de toekomst droge voeten houden!

Ida Marsman

Meerkoet (foto Nico Bosman)

Activiteitenkalender

Van 1 sept t/m 31 december 2014

Voor informatie over deze activiteiten: <https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen/activiteiten>

EkoPlaza

Uw biologische supermarkt
in Veenendaal

Ook voor uw glutenvrije -
en dieetproducten.

EkoPlaza,
Pr. Bernhardlaan 1, Tel. 0318-516537

Vrij 19 sept – 19:00 uur	Burlen van Edelherten
Zat 20 sept – 09:30 uur	Elsterberg
Do 25 sept – 19:00 uur	Burlen van Edelherten
Zat 27 sept – 14:00 uur	Paddenstoelenexcursie - Prattenburg
Zat 4 okt – 14:00 uur	Paddenstoelenexcursie – Grebbeberg
Zat 18 okt – 14:00 uur	Paddenstoelenexcursie – Holle Boom
Woe 22 okt – 14:00 uur	Opa-Oma + kleinkinderen - Herfst
Zat 25 okt – 20:00 uur	De Nacht van de Nacht - Kwintelooyen

Viscursus

Samenwerking van de Rietvoorn en het IVN

Jaren geleden leek het een goed idee om hengelsport vereniging De Rietvoorn en het IVN te laten samen werken. Voor de jeugd is men voor de jeugdcursus voor de visvergunning gaan samen werken met de Scholenwerkgroep van het IVN. De kinderen in de leeftijd van 8 t/m 13 jaar leren op drie avonden van Gerard Lodder en Chris van Deutekom en de andere leden van de leiding van de Rietvoorn hoe om te gaan met de hengel, de vissen en hun omgeving.

Dit jaar op 20 mei kregen ze de natuurinformatie in de Groenhof van de SWG leden Jannie van der Linden en Ina Doedens. Ze leerden waar de vissen van leven en hoe ze leven, hoorden over waterkwaliteit en kregen ook water met beestjes in bakken te zien. Ze zochten uit welke beestjes wij in onze vijver hebben aan de hand van een zoekkaart. Meestal komen er ongeveer 30 kinderen, maar we hebben ook wel eens een jaar gehad met zestig kinderen, zodat we 2 avonden in de week nodig hadden!

Vissen vangen

Dinsdagavond 27 mei gingen de kinderen met IVN schepnetten, bakken enz. met 2 schoolgidsen (dit jaar met Henriette Prins en Jannie) aan de slag in het Stadspark. Grote vissen vingen we niet, maar dit jaar ving een van de kinderen een modderkruiper! De leiding van de Rietvoorn weet veel te vertellen over het water in Veenendaal en de vissen die daarin voorkomen en dat is ook leuk voor de SWG gidsen! Direct hierna ontvingen de kinderen in het gebouw van de Merino's hun visbewijs waar ze erg trots op zijn want nu mogen ze zelf vissen!

Dank zij de goede samenwerking van De Rietvoorn en het IVN weten de kinderen al veel over het waterleven en gaan we volgend jaar weer verder met deze leuke activiteit!

Tekst Jannie van der Linden, foto Bart van Hardeveld

Diploma's viscursus

Van een baby en een speelveldje

Wat kunnen een baby en een speelveldje nu met elkaar te maken hebben? In dit verhaal heel veel.

In januari 2013 wordt er op het Kamgras een baby geboren. In dezelfde tijd kijk ik naar buiten en zie het speelveldje bij mij voor de deur. Een klein grasveldje met wat bomen en een saai speelhuisje waar ik zelden of nooit een kind zie spelen. Ik zou dat wel anders willen. Van Bert de Ruiter hoor ik verhalen over Veenendaal Oost en wat daar aan natuurontwikkeling in de wijk gebeurt. Dat inspireert mij om eens te mijmeren over ons veldje. Een natuurspeelplaatsje met klauterbomen, een heuveltje en véél meer planten. Dat lijkt mij wel wat. Dan krijgen we een uitnodiging om met de omliggende burens op kraamvisite te komen. En daar hoor ik twee jonge moeders zeggen dat ze het jammer vinden dat het speelveldje zo onaantrekkelijk is. Zo'n inkoppertje kan ik niet laten liggen en vertel dan ook dat ik wel wat met het speelveldje zou willen.

Vervolgens schrijf ik een brief naar alle omliggende huishoudens met daarin mijn idee. Ik beschrijf dat ik het speelveldje graag speelser in zou willen richten, dat ik gehoord heb dat de gemeente initiatieven van bewoners honoreert, dat er buurtbonnen bestaan waaruit een en ander gefinancierd kan worden én dat we het veldje dan zelf in onderhoud kunnen nemen. Op de vraag of men daarvoor voelt komt er een unaniem 'ja'. Ook op de vraag wie er daadwerkelijk de handen uit de mouwen willen en kunnen steken komt veel respons. Tijdens een burenbijeenkomst besluiten we ervoor te gaan. De wijkmanager wordt ingeschakeld en dan gaat het balletje al heel snel rollen.

Met Simon Plantinga (afdeling groenbeheer van de gemeente) wordt overlegd wat er mogelijk is en daarna maken we met veel plezier een maquette. Als we dit aan de gemeente laten zien krijgen we toestemming om het plan ten uitvoer te gaan brengen. Op dat moment hebben we allemaal al onze netwerken ingeschakeld. Bij de een is er in de familie iemand die aan boomstammen kan komen, van de ander heeft de vader een contact bij Groenrijk die ons tegen een mooie prijs de beplanting wil leveren en mijn contacten met het IVN leveren achtergrond informatie en wilgentenen op.

In november 2013 gaat dan de schop in de grond. De aan-nemer die voor de gemeente werkt leeft met ons mee en voert uit wat wij in gedachten hebben. Zo worden er heuveltjes opgeworpen, boomstammen neergelegd en in de grond gezet en wordt er een strook vrijgemaakt voor beplanting. Ook is er nog een stam die als bank kan dienen en die wordt voor ons op maat gemaakt en geplaatst. Vervolgens komen de planten en zijn we met elkaar een paar zaterdagen bezig deze in de grond te zetten. Het is inmiddels ver in het najaar en we hopen dat de winter niet te streng zal zijn voor onze jonge plantjes.

Vanuit de gemeente krijgen we een contract waarbij wij tekenen voor het onderhoud. Met drie burens is het een mooi gedeelde verantwoordelijkheid. Overigens zal de gemeente altijd aansprakelijk blijven.

Voorjaar 2014 blijkt het gras aangeslagen en ook de planten komen, dankzij de zachte winter, heel goed op. Via de natuurwerkgroep komen we aan wilgenstaken en dan kunnen we de tipi gaan bouwen. Bij het gaten boren komen we heel wat oud bouwpuin tegen, maar het lukt toch om alle staken de grond in te krijgen. Wilgentenen van het Diddersgoed

worden vervolgens tot wanden gevlochten.

De groei zit er goed in en om alles bij te houden wordt een werkschema gemaakt waarbij eenieder een keer per 2 maanden aan de beurt is om onkruid te wieden, gras te maaien en te snoeien. En dan is het klaar! De kinderen kunnen spelen! En dat doen ze met veel plezier. Tenslotte heeft wethouder Frits Beckerman samen met de kinderen uit de buurt op 5 juli de opening verricht door het uitpakken van de tipi waarbij vele ballonnen de lucht invlogen.

Dorthy Reijn

Maquette van het speelveldje

Het speelveldje in het voorjaar

De opening van het speelveldje

Vlonderpad

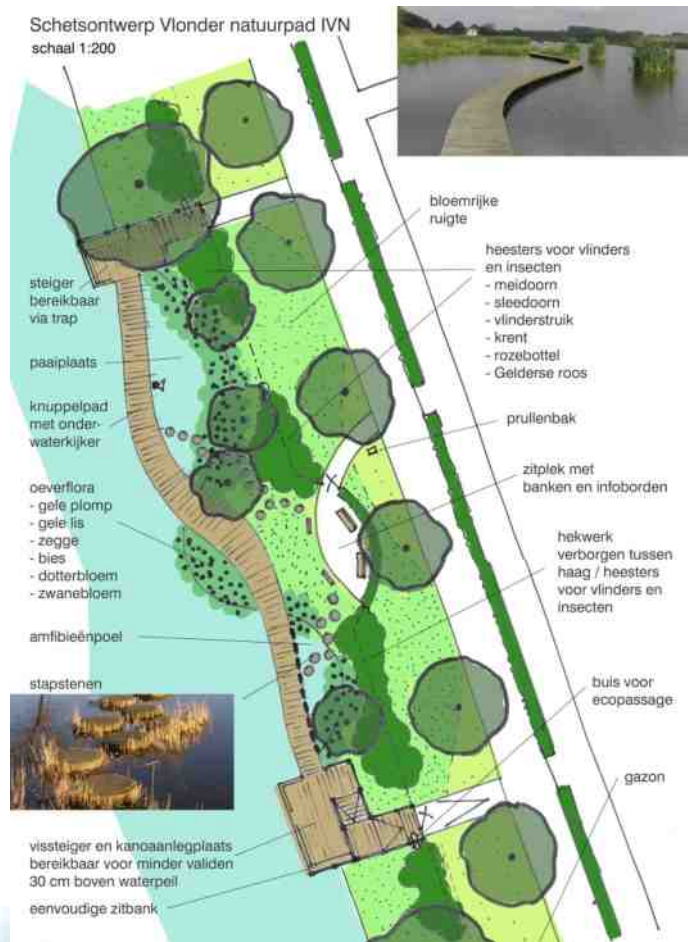
Prachtige vlonder natuurpad in Veenendaal oost

Wist u dat in Veenendaal oost een natuurpad ligt in de vorm van een vlonder. Het idee kwam van de gemeente en zij vroegen het IVN om mee te denken. Daarbij zijn Dorthy Reijn en Ida Marsman betrokken geweest. Inmiddels is de vlonder gebouwd en hebben wij samen met de Veenendaalse Bijenvereniging' en de visvereniging "De Rietvoorn" een beplantingsplan bedacht waarbij zowel aan vlinders, bijen, libellen alsmede aan het leven onder water is gedacht.

Ga zeker eens kijken

De bedoeling is dat dit binnenkort samen met de bewoners uit de wijk wordt gerealiseerd. Maar nu al zijn er veel vlinders en prachtige libellen op de vlonder waar te nemen en zijn de poelen dicht bevolkt met kikkers, watersalamanders en andere diertjes. Ga eens kijken met uw kinderen op deze vlonder en neem een schepnetje mee. Het is een ideale plaats om de kinderen kennis te laten maken met het leven rond, op en in het water.

De vlonder is te vinden aan de overkant van de vijver bij de brug aan de Van Essenlaan / Buddinghof langs het fietspad bij de Kleijerstraat.

Vlonderpad Veenendaal oost

Slootjesdag

Slootjesdag

IVN Slootjesdag een succes in Veenendaal!

Veel vaders en moeders en oma's en opa's kwamen met veel kinderen zaterdag 21 juni naar het Stadspark in Veenendaal om mee te doen met de IVN Slootjesdag! IVN gidsen Lidia den Oudendammer en Jannie van der Linden stonden klaar met schepnetten, bakken, zoekkaarten enz. Enthousiast ging iedereen aan de slag om veel waterbeestjes te scheppen en te bekijken. Er werden veel visjes, kokerjuffers, ruggezwemmers, watermijten en nog veel beestjes gevangen en later weer teruggezet in het water. Na afloop kregen de kinderen nog een mooie zoekkaart.

Jannie van der Linden

Slootjesdag

Nieuwe leden en donateurs

School - De Driesprong - Bantuin
School - De Driesprong - De Woudmees
School - Cunera
Yvonne Bosch
Hester van Beek
Hans Kuipers
Piet Knopperts
School - Montessori Rhenen

Elst (Ut)
Rhenen
Rhenen
Veenendaal
Veenendaal
Rhenen
Veenendaal
Rhenen

Overleden

Dhr. Ries van Appeldoorn - Veenendaal

Lid of donateur worden

U kunt het werk van de IVN-afdeling Veenendaal - Rhenen steunen door lid of donateur te worden. Als lid of donateur bent u van harte welkom bij onze activiteiten.

Als lid ontvangt u naast het Groene Blad, dat minimaal 4 keer per jaar verschijnt, ook het kwartaalblad "Mens en Natuur" van de landelijke IVN vereniging. Donateurs ontvangen alleen het Groene Blad.

Leden betalen € 20,- per jaar

Donateurs minimaal € 15,- per jaar

Aanmelding: met volledige adresgegevens, telefoonnummer en uw e-mail adres.

Opzegging: vóór 1 december.

Adreswijziging: zo spoedig mogelijk.

Aanmelding, opzegging en woon-/e-mailadres wijziging via <https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen-eo/ivn-info/ledenadministratie>, vul het betreffende formulier in en stuur deze naar het daarop aangegeven adres.

computerkringloopwinkel.nl
2e hands computer(web)shop

Voor een betrouwbare, betaalbare gebruikte computer:

- *alleen kwalitatieve, snelle en courante systemen*
- *TFT monitoren, printers, complete systemen*
- *Windows XP naar Windows 7 updates, Win7 of 8 installaties*
- *ook voor (gebruikte) onderdelen en reparatie*
- *bij u in de buurt*

Standaardruiter 21-11, 3905 PT Veenendaal - 06 1054 7956

Geopend ma t/m do 10:00u - 16:30u, vr 10:00u - 13:00u www.computerkringloopwinkel.nl

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

www.editoo.nl

INDIEN ONBESTELBAAR:
WILLEM BARENTZSTRAAT 17
3902 DE VEENENDAAL

